

Woordenlijst voor nierstenen en urineleiderstenen

Actieve behandeling	Procedure (werkwijze) voor het verwijderen van een niersteen of een urineleidersteen.
Anesthesie (volledig of plaatselijk)	Voorafgaand aan een behandeling krijgt u een geneesmiddel dat ervoor zorgt dat u geen pijn voelt. Als u onder algehele anesthesie (narcose) wordt geholpen, dan bent u buiten bewustzijn en merkt u niet wat er met u gebeurt. Als u onder plaatselijke verdoving wordt geholpen, dan voelt u geen pijn in dat deel van uw lichaam waarin de procedure plaatsvindt. Na de procedure verdwijnt de verdoving langzaam.
Asymptomatische stenen	Stenen die geen klachten (symptomen) veroorzaken. Ze worden meestal ontdekt op beeldmateriaal dat om een andere reden wordt gemaakt (bijvoorbeeld op een röntgenfoto, een MRI of een CT-scan).
Blaas	Orgaan dat de urine die door de nieren wordt geproduceerd opvangt (zie ook <i>Nieren</i>).
Calculi	Stenen.
Conservatieve behandeling	Aanzien hoe de steenziekte zich ontwikkelt en dit bewaken of met geneesmiddelen behandelen om het op natuurlijke wijze uitplassen van stenen makkelijker te maken.
Contra-indicatie	Een symptoom of aandoening waardoor een bepaalde behandeling niet wenselijk is.
CT-scan (computertomografie)	Beeldtechniek waarbij een reeks röntgenfoto's van het lichaam wordt gemaakt.
CT zonder contrastmiddel	Type CT-scan waarbij de blootstelling aan straling laag is (zie ook <i>CT (computertomografie)</i>).
Decompressie	Het verlichten van de druk in de nieren. Hiervoor wordt een nierdrain door de huid heen rechtstreeks in de nier geplaatst, zodat de urine het lichaam kan verlaten (zie ook <i>Nierdrain</i>).
Echografie	Zie <i>Ultrasonografie</i> .
Endoscoop	Een buisvormig instrument waarmee de binnenkant van het lichaam kan worden onderzocht. Dit instrument is wel of niet buigzaam.

Fragmenten	Stukjes van de stenen die tijdens een behandeling afbreken.
Intraveneuze urografie	Een techniek voor beeldvorming waarbij een contrastmiddel voor röntgen-diagnostiek in de ader wordt ingebracht, meestal in de arm.
JJ-stent	Een katheter (buisje) dat tijdelijk in de urineleider wordt geplaatst om ervoor te zorgen dat de urine van de nier naar de blaas kan stromen.
MET (Medical Expulsive Therapy)	Medicatie waarmee het op natuurlijke wijze uitplassen van stenen makkelijker en minder pijnlijk is.
Metabole evaluatie	Reeks bloed- en urinetests die worden gedaan bij patiënten die een groot risico hebben op het vormen van stenen.
Nierdrain	Een buisje dat door de huid heen rechtstreeks in de nier wordt geplaatst. Hierdoor kan de urine het lichaam verlaten (zie ook <i>Decompressie</i>).
Nieren	Twee boonvormige organen achterin de buikholte die het bloed filteren en urine produceren.
Nierkoliek	Ernstige pijn in de zij, de lendenen, de liezen of de dijen die wordt veroorzaakt door een steen die de normale urinestroom blokkeert.
Niersteenvergruizing (Shock-Wave Lithotrypsie, SWL)	Behandeling waarbij stenen met behulp van geluidsgolven met een hoge energie in kleinere stukken worden gebroken. Na de behandeling worden de steenfragmenten met de urine uitgeplast.
NSAID's	Een groep geneesmiddelen die wordt gebruikt voor het verlichten van pijn. Deze middelen worden vaak gebruikt bij een nierkoliek.
Oxalaat	Een stof die in veel soorten voedsel voorkomt. Mogelijk bestaat er een verband tussen deze stof en de vorming van nier- of urineleiderstenen.
Percutaan	Door de huid heen.
Percutane nefrolithotomie (PNL)	Een behandeling waarbij stenen uit de nier worden verwijderd via een buisje dat door de huid heen rechtstreeks in de nier wordt geplaatst.
pH-waarde	Een meting tussen 0,0 en 14,0 waarmee wordt aangegeven of een vloeistof zuur of basisch is. pH-waarden die dicht bij 7,0 liggen zijn neutraal, hogere waarden zijn basisch, lagere waarden zijn zuur.
Ultrasonografie	Beeldvormingstechniek die gebruik maakt van geluidstrillingen met een hoge frequentie om een beeld samen te stellen van de binnenkant van het lichaam.

Ureteroscoop (al dan niet buigzaam)	Een endoscoop die voor de urinewegen wordt gebruikt. Deze wordt ingebracht in de urinebuis (urethra) en kan worden opgevoerd door de blaas, omhoog door de urineleider en zelfs tot in de nier.
Ureteroscopie (URS)	Behandeling voor het verwijderen van nier- of urineleiderstenen. Via de urinebuis wordt een ureteroscoop in de urineweg ingebracht waarmee de steen eruit getrokken kan worden (zie ook <i>Ureteroscoop</i>).
Urethra	De urinebuis (plasbuis) waardoor urine vanuit de blaas het lichaam kan verlaten.
Urineleider	Een van de twee buizen waardoor de urine van de nieren naar de blaas stroomt.
Urinewegen	Het orgaansysteem dat urine aanmaakt en door en uit het lichaam vervoert. Dit systeem bestaat uit twee nieren, twee urineleiders, de blaas en de urinebuis. Bij mannen en vrouwen zijn de urinewegen hetzelfde, alleen hebben mannen een langere urinebuis.
Urinewegstelsel	Zie <i>Urinewegen</i> .
Urinezuur	Een chemische stof die wordt aangemaakt wanneer het lichaam de stof purine afbreekt.
Urolithiase	Steenziekte van de urinewegen.
Uroloog	Een arts die is gespecialiseerd in de gezondheid en ziekten van de urinewegen en de geslachtsorganen.

Deze informatie werd in juni 2012 voor het laatst bijgewerkt.

Deze folder bevat algemene informatie over nierstenen en urineleiderstenen. Als u specifieke vragen hebt over uw eigen medische situatie, neem dan contact op met uw arts of een andere medische beroepskracht.

Deze informatie werd samengesteld door de European Association of Urology (EAU) in samenwerking met de EAU-sectie van Urolithiasis (EULIS), de Urolithiasis-sectie van de Young Academic Urologists Group van de EAU en de European Association of Urology Nurses (EAUN).

De inhoud van deze folder is in overeenstemming met de EAU klinische richtlijnen (EAU Guidelines).

Bijdragen werden geleverd door:

Dr. Thorsten Bach	Hamburg, Duitsland
Dr. Murat Binbay	Istanbul, Turkije
Ms. Nicola Dickens	Londen, Verenigd Koninkrijk
Ms. Bente Thoft Jensen	Århus, Denemarken
Prof. Dr. Thomas Knoll	Sindelfingen, Duitsland
Mr. André Mendes	Castelo Branco, Portugal
Dr. Francesco Sanguedolce	Barcelona, Spanje
Dr. Christian Türk	Wenen, Oostenrijk